

SLOVENSKI NAROD

Iznaja vsak dan popoldne, izjemoma nedelje in praznike. — Inzerati do 30 peti vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati peti vrst a Din 4. — Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 26 — NOVO MESTO, Ljubljanska 6, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 6, podružnica uprave: Kolona ul. 2, telefon št. 290 — JESENICE: Ob kolodvoru 22.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.861

PRIHOVSKI PROCES

Pred okrožnim sodiščem v Celju se je davi začela razprava proti 21 obtožencem zaradi spopada pri Prihovi

Celje, 28. julija. Davi ob 8.20 se je pričel na okrožnem sodišču ob izrednem zanimanju javnosti proces zaradi znanega spopada pri Prihovi. V dvorani se je zbralo okrog 100 poslušalcev, ki jim je bil dovoljen vstop samo z vstopnicami.

Razpravo vodi predsednik okrožnega sodišča dr. Vidovič, votanta pa sta sodnika okrožnega sodišča dr. Suhadolnik in Ročnik, nadomestni sodnik je dr. Kraus, a državno tožilstvo zastopa dr. Rus. Obtožena Rejo zagovarja dr. Mikuletič, Dugino dr. Milko Hrašovec, Brajkovič, Bunca in Kodrič dr. Štrajcar iz Konjice, Klanjskega dr. Irgolič iz Maribora, Milnarja in Paravana dr. Goričan, Filipa in Milka Primca ter Urbančiča dr. Bele iz Celja, Ranarja, Siliča in Stancerja dr. Lipold iz Maribora, Goriška dr. Vrečko iz Celja, Beigotta dr. Jančič, Korošča, Markeža in Neuwirta dr. Rajh iz Celja, Kranjca dr. Jančič iz Maribora in Orožna dr. Kalan iz Celja.

Zastopnik zasebnih udeležencev, svojcev pokojnega Dolinarja, je dr. Ogriček, zastopnik Franca Planinca pa dr. Macarol iz Konjice. Na predlog dr. Kalana je bila razprava proglašena za javno.

Obtožnica

Po opravljenih formalnostih je državni tožilec prečital obširno obtožnico:

Obtoženci

Po obtožnici državnega tožilstva pri okrožnem sodišču v Celju so obtoženi zaradi prihovskih dohodkov:

1. Reja Slavko iz Maribora;
2. Dugina Viktor iz Peki pri Mariboru;
3. Brajkovič Slavko iz Maribora;
4. Bunc Josip iz Maribora;
5. Klanjsček Franc iz Pobrežja pri Mariboru;
6. Kodrič Franc iz Nove vasi pri Mariboru;
7. Milnar Ivan iz Maribora;
8. Paravan Anton iz Maribora;
9. Primce Filip iz Hoč;
10. Primce Mirko iz Hoč;
11. Ranar Miroslav iz Tezma;
12. Silič Ivan iz Maribora;
13. Stancer Drago iz Maribora;
14. Urbančič Ludovik iz Maribora;
15. Gorišek Milan iz St. Lenarta, v Slov. gor.;
16. Beigott Ivan iz St. Lenarta v Slov. gor.;
17. Korošec Mirko iz St. Lenarta v Slov. gor.;
18. Kranjc Ivan iz St. Lenarta v Slov. gor.;
19. Markež Vinko iz St. Lenarta v Slov. gor.;
20. Neuwirt Feliks iz St. Lenarta v Slov. gor.;
21. Orožen Milan iz Celja.

Noben obtoženec razen Slavka Reje še ni bil obsojen. Gorišek Milan in Orožen Milan se branita na svobodi, ostali so v preiskovalnem zaporu.

Vsebina obtožbe

I. Vsi pod 1 do 20 imenovani obtoženci so se dne 8. VI. 1937 v Prelogah, občina Prihova, sodni okraj Konjice, v dogovorjenem in sporazumnem naklepu zbrali v mnogotero ter kot udeleženci mnogote skupinami močmi storili nasilje drugim osebam. Poškodovali so potniški avtobus, last Goricanca iz Trzica, v katerem se je po državni cesti iz Maribora proti Celju vozilo poleg sovoznika nad 30 ljubljanskih akademikov. Te so napadli s tem, da so oboroženi z dolgimi kuhinjskimi noži, gorjanci, samokresi in nabranim kamenjem iz občestnega gozda naskočili avtobusu s metanjem kamenja in s streljanjem. Razbili so vse stipe in povzročili 12.000 Din škodo. S tem so istočasno spravili na krajišč, označenih po § 204 k. z. v nevarnost življenja ali zdravje več oseb, med katerimi so bili Dobovšek Jože, Gajšek Vlado in Vetrovec Jožef od drobecv šip lahko ranjeni. Končno so navali na akademike Dolinarja Rudolfa, Srebrta Bena, Leskovarja Ludovika, Pograjca Vlada, Pogajnika Borisa, Kukoviča Danila, Planinška Gvidona, Suhadolca Mirka, Jegliča Jožefa, Majerleta Vinka, Ulena Franca, Vetrovca Jožefa, Zebota Franca, Gasperšiča Franca, Planinca Branka, Zupuska Jožefa, Vedingerja Janeza, Dobovška Jožefa, Novaka Stefana, Kregarja Aleša, Rožmarina Franca, Oreška Franca, Dolinška Ivana, Erjavca Ivana, Potočnika Antona, Gajška Vladimirja in še šest drugih ter jih pretepli. V tem napadu je Dugina Viktor akademika Dolinarja z nožem v hrbet tako telesno poškodoval, da mu je prebodel pljuča in je poškodovanec z zadobljeno poškodbo umrl. Planinec Branko pa je bil na obrazu z nožem lahko telesno poškodovan.

II. Orožen Milan je že v Mariboru z nasvetom Reja Slavka naklepoma zavedel in nasnoval, da je zbral mnogo udeležencev in da so obtoženci storili pod I. označena kazniva dejanja.

S tem so vsi zakrivil kot sotorilci zločinov zoper javni red in mir po § 154/2 k. z., dalje zločinov zoper varnost javnega prometa za ljudi, imovino in obvestila po § 205/1 k. z. in tudi zločinov zoper življenje in telo po § 178/2 k. z., Orožen Milan pa kot nasnoval po § 34/1, 154/2, 205/1 in 178/2 k. z. Glede na § 61 naj se vsi kaznujejo po § 205/1 k. z.

Obrazložitev obtožnice

Dne 8. VI. 1937 je prisel Peter Živkovič predsednik JNS v spremstvu nadomestnikov kr. namestnikov dr. Zeca in Banjanina, senatorjev dr. Andjeljoviča in dr. Kramerja, narodnega poslanca Cvetiča in bivšega podbana dr. Pirkmajerja iz Ljutomer preko Sv. Lenarta v Maribor, kjer se je popoldne vršil v veliki dvorani hotela pri Orlu sestanek strankinih zaupnikov. Ker so bili predstavniki JNS telefonično obveščeni že v St. Lenart, da se pripravljajo v Mariboru demonstracije, jih je vso pot od tam spremljal s svojim osebnim avtomobilom dr. Milan Gorišek kot izvidnik ter jih, v izogib vseh nepravil, po stranskih ulicah brez incidenta dovedel v pripravljeno hotelsko dvorano.

Toda med zborovanjem so demonstranti, med njimi tudi 60 ljubljanskih akademikov, ki so se pripeljali na 2 naročenih avtobusih iz Ljubljane v Maribor, napadli hotel s kamenjem in gnilih jacij ter v tem napadu pobili skoraj vse okenske stipe t. zv. steklene dvorane. Kamenje je padalo v dvorano tretjega nadstropja s tako silo, da so storilci razbili tudi ogledala na nasprotnih stenah, iz česar sledi, da je bila ogrožena osebna varnost vseh zborovalcev, katerih je bila polna dvorana. Ljubljanski akademiki so navali tudi na mariborski Narodni dom in razbili par šip. Ni dvoma, da je bilo s tem storjeno zločinstvo zoper javni red in mir po § 154/II k. z., a je za pragon pristojno drž. tožilstvo v Mariboru po §§ 14, 45 k. p.

Akademiki Leskovar Ludovik, Pograjca Vlado, Kukovič Danilo in drugi so izrečno priznali, da so se pripeljali v Maribor demonstrirati, tam pa so jim razdelili kamenje in gnila jacija, s katerimi so potem z združenimi močmi izvršili napad na hotel. V ta namen so se formalno v parku blizu klasične gimnazije v četverostope in tako prikorakali v mesto z veliko slovensko trobojnico na čelu, med tem pa vzklikali proti Živkoviču. Ko jih je policija zaradi izvršenega nasilja na hotel potisnila nazaj, so še dalje demonstrirali po mestu.

Obdolženi Reja Slavko priznava, da se je udeležil zborovanja JNS v hotelu pri Orlu in da so njegovi pristaši po demoli-ranju šip in hotelske dvorane začeli razmišljati o tem, kako bi preprečili ljubljanskim akademikom nadaljnja nasilja in uspešno zavarovali osebno varnost predstavnikov JNS. Ker je tudi mariborski podžupan Zebot Franc že pred hotelom Orel grozil in dal spoznati, da se pripravljajo izgrede tudi na dravskem mostu, je pristopil k Reji med posvetom o varnostnih ukrepih Orožen Milan iz Celja in sprožil misel, naj bi skupina ljudi pripravila kako orodje in in razreza na avtobusih ljubljanskih akademikov pnevmatike in tako onemogočila nadaljnjo vožnjo proti Konjicam in v Celje in s tem seveda tudi nadaljnja nasilja.

Obdolženi Reja Slavko je res naročil svojemu pisarnišnemu slugi Siliču Ivanu, naj prinese od nekod čevljarke nože. Silič se je obrnil na čevljarja Jakaca s prošnjo, naj mu posodi čevljarje nož, katerega je Silič prinesel in pokazal Reji, ta pa je izjavil, da je ta nož premalo za razreza-nje avtomobilskih gumijastih koles. Nato ga je Reja poslal v svojo pisarno z naročilom, naj gre in prinese one kuhinjske nože, ki jih je dobil nedavno kot darilo za streljaško družino. Silič Ivan se je njegovemu pozivu odzval in prinesel nekaj takih nožev ter jih spravil v svojo aktovko.

V pričakovanju, da utegnejo ljubljanski akademiki napasti Petra Živkoviča in njegovo spremstvo onkraj mosta na Kralja Petra trgu, je odhitel Reja Slavko v družbi nekaterih soobdolžencev tjaka in od tam dalje proti Mariborskemu dvoru ter zasedel že pripravljene tovorni avto Kranjca Srečka, na katerem se je skupno s 16 so-obdolženci odpeljal na Tržaško cesto do železniškega prelaza, kjer pa so bile zatvor-jice baš zaprte. To prikiho so izkoristili ljubljanski akademiki, ki so bili skriti v neki gostilni ter navali s kamenjem na tovorni avto in vse tiste, ki so bili na njem, vendar pa jih je policija s pomočjo orožja zadržala in potisnila nazaj.

Slavko Reja se je s svojo skupino peljal naprej mimo Hoč do Slovenske Bistrice in dalje proti Konjicam. Na bregu pri Prelogah pa je došel njegov tovorni avto nek-ki osebni avtomobil, iz katerega je izstopil Reji neznan gospod ter mu naročil, da je treba avtobus z ljubljanskimi akademiki za vsako ceno onesposobiti za nadaljnjo vožnjo. Reja je dal pod klancem ob občestnem gozdu tovorni vato res ustavit in ga zapeljati od drž. ceste na stranpot, svoje tovariše pa je pozval, naj izstopijo

in se pripravijo na napad na akademike. Ker so bili po njegovem zatrjevanju njegovi tovariši precej bojevitno razpoloženi, jih je on posebej opozoril, da ne smejo nikogar poškodovati in zlasti ne tepsti po glavah.

Tako je Reja čakal s svojo skupno oboroženih pristašev v tem gozdu celo uro, naka je privozil s svojim osebnim avtomobilom iz Konjice Gorišek Milan in z njim Beigott Ivan, Korošec Mirko in Kranjc Ivan. Ko je Gorišek Milan gledal njemu dobro znani tovorni avto Kranjca Srečka, je izstopil in se nekaj časa razgovarjal z Rejo, potem pa se peljal dalje v smeri proti Slov. Bistrici, da bi videl, ali je avtobus ljubljanskih akademikov že na potu in kje. Komaj je vozil kaka dva kilometra, je res privozil nasproti iz Slov. Bistrice proti Konjicam prvi avtobus ljubljanskih akademikov, ki je ob srečanju z Goriškom mirno vzvil naprej, Gorišek Milan pa je nato svoj avto obrnil in se peljal zadaj za akademiki nazaj proti gozdu in imel pri-liko videti, kako je Rejeva skupina iz občestne zasede s kamenjem in streljanjem iz sar-kresov navali na mimovozne avtobus ter takoj razbila skoraj vse stipe od sprečaji, na levi strani in od zadaj. Ker pa se napadli avtobus ni takoj ustavil, temveč je z veliko bržino vozil po klancu nazgor, je večina napadalcev, kakor priznava Reja sam, tekla za njim, naka se je ljubljanski avtobus ustavil in so iz njega izstopili akademiki, ki so se vrgli na napad-ralce in potem zagnali tudi proti Goriškemu avtu, a so jih Rejevi napadali od-bili z gorjanci, palicami, noži in s streljanjem iz samokresa ter zapodili v tek nazaj proti njihovu avtobusu. Nastal je medsebojni pretep, vendar pa Reja Slavko zanika, da bi se ga bil osebno udeležil. Videl je samo še prihiteli drugi, modri eks-presni avtobus ljubljanskih akademikov, ki je obstal v bližini prvega rdečega, naka so naglo izstopili akademiki iz drugega avtobusa ter začeli lomiti late s plotov in so priskočili na pomoč svojim napade-nim tovarišem, napadralce pa razgnali na vse strani. Pri tem se jim je posrečilo uje-ti Beigotta Ivana, ki je dobil kamen v nos in je krvavel ter si pri posestniku Pliber-šku izpiral rano. Nato so prijeli še Brajkovi-č Slavka in ga temeljito pretepli ter nato zvezanega odpeljali v Konjice, kjer so ga šele na uradni poziv izročili tamšnjim orožnikom. Reja Slavko trdi zase, da se je pri Pliberški skril v stranišču, tepen pa da je bil že v Mariboru ob priliki, ko je skušal iztrgati akademikom zastavo in mu je takrat eden ljubljanskih izgrednikov že tam z udarcem zlomil roko. Prav posebej pa Reja zanika, da bi bil on že v Maribo-ru organiziral skupno obdolženec ter jih z naklepom iz §§ 154 in 205/1 kaz. zakona zapeljal v Preloge. Iz podatkov preiskave pa se da njegova prvenstvena krivda v polni meri dokazati.

Soobdolženci Brajkovič, Bunc, Dugina, Klanjsček, Kodrič, Markež, Milnar, Paravan, oba Primca, Ranar, Silič, Stancer, Urbančič in Neuwirt priznavajo, da je Reja v Mariboru najel tovorni avto za 700 Din in zbral 15 udeležencev ter se odpeljal z njimi proti Konjicam. V bližini Prihove pa jih je dohitel neki osebni avto, iz katerega je izstopil neki gospod iz pozval Rejo Slavka, naj v gozdu v Prelogah s pomočjo svojih tovarišev za vsako ceno nasilno usta-vi avtobus ljubljanskih akademikov ter ga onesposobi za nadaljnjo vožnjo, akademike pa da naj pretepejo. To naročilo je velja-lo tudi vsem soobdolžencem, ki so bili na Kranjčevem avtomobilu. Res je nato Reja v gozdu pod Klancem v Prelogah dal avtomobil ustaviti, soobdolžence pa kazen, naj izstopijo ter si naberejo cestno kame-nje in narežejo gorjace, v kolikor niso bili že iz Maribora opremljeni z nakupljenimi palicami. Istočasno je Reja naročil Siliču Ivanu, naj razdeli med nje one dolge kuhinjske nože, katere je prinesel iz njegove pisarne. Silič Ivan je nože po številu 6 ali 7 res tudi razdelil ter sta dobila po enega tudi Dugina Viktor in Markež Vinko. Nato je dal Reja odpeljati avto v stran ter zaukazal svojim tovarišem počakati v zasedi do prihoda prvega velikega maribo-rskega avtobusa, katerega morajo pustiti mimo, ker vsi vsakdanji osebni promet med Mariborom in Celjem, drugi avtobus z ljubljanskimi akademiki pa naj takoj s skupnimi močmi napadejo v trenutku, ko bo on oddal signalni strel iz svojega samokresa.

Med tem je privozil iz Konjice Gorišek Milan s svojimi tremi tovariši in se tudi on očitno dogovoril z Rejo za napad. Ker je postal Reja nestopen, se je odpeljal Gorišek s svojim avtom akademikom nasproti in se potem za njimi vrnil, soobdolženci pa so na Rejev signalni strel takoj navali-li na avtobus in na akademike s kamenjem in razbili stipe. Ker je avtobus vozil z ve-liko bržino naprej, so vsi obdolženci tekli za njim, dokler se ni napadeni avtobus ustavil. Cim pa so akademiki začeli ogra-žati Goriškovo avto, s katerim je Gorišek zadenjele vozič nazaj in se umikal, je pri-

šlo do medsebojnega spopada in pretepa, vendar se je po obdolženem posrečilo po-tisniti akademike nazaj do njihovega sto-ječega avtobusa in še dalje v smeri proti Konjicam. Med tem prerivanjem je nekdo razrezal rezervno kolo na tem avtomobilu, Dugina Viktor pa je v bližini avtobusa po-dri na tla akademika Rudolfa Dolinarja ter klečel na njem zamahnil z dolgim no-žem v njegov hrbet. Ko pa je privozil na l'ce mesta še drugi avtobus ljubljanskih akademikov, so obdolženci videli premoč in se razbežali na vse strani ter se polo-goma zbrali vrh klanca in po končanem pre-tepu nadaljevali vožnjo nazaj proti Ma-riboru.

Soobdolženci dogovorjeni komplot torej priznavajo, priznavajo pa tudi, da ga je po naročilu prej omenjenega neznanega or-ganiziral in izvedel njihov vodja Reja Slav-ko, ki je končno padel v roke akademikov, ki so ga tako pretepli, da so mu zlomili roko. To jim je Reja sam priznal, trdeč, da bi ga skoraj ubili. Iz tega pa sledi, da Reja ni bil poškodovan že v Mariboru, kakor se skuša sedaj izmotavati, saj je v zasedi pred nasokom na akademike še sam basal svoj samokres napovedujoč, da bo z njim dal signal za napad, kar je v resnici tudi storil.

Očitnica, kako je Dugina Viktor z dol-gim nožem navli na akademika Dolinar-ja in ga na tleh ležečega zabodel v hrbet sta bila Planinšek Guido in soobdolžen Markež Viktor. Sicer pa Dugina Viktor storilstvo priznava, izgovarja se pa s tem, da ni imel pri tem usmrtnega naklepa, temveč je zabodel svojega nasprotnika iz hude jeze in maštevavanja, ker ga je poprej neki akademik s tako silo udaril po glavi, da ga je obila kri. Akademiki so svojega tovariša začeli pogrešati šele v Konjicah ter sta ga dva šla nazaj iskati, vendar ga vsled nastale teme nista več našla na kraju spopada in sta bila prepričana, da se je za-teklet sam kam na varno. Šele drugi dan so ga našli mrtvega na njivi v Leskovar-jevi visoki pšenici.

Sodni zdravniki izvedenci so na osnovi obdukcijskega izvida oddali mnenje, da je bil pokojni Dolinar zaboden skozi desni hrbet v pljučno votlino in da je nož ranil gornji režanj desnih pljuč. Posledica tega je bila krvavitve, ki na zmotaj ni bila znatna, na zunaj je pa verjetno jača, ven-dar pa ne smrtna, o čemer pričajo notra-nji organi, ki so bili vsi dobro napolnjeni s krvjo. Ker pa je imel pokojni desna in leva pljuča v celem obsegu zraščena v re-berno mrežo in persistirajočo timus-žlezo z nekoliko povečano vranico in z izrazito toščavostjo, je nastopil pri poškodovanecu tkiv. status thimo-lymphaticus. Ob dejstvu, da je bila pljuča izredno sikurentna in do-bro napolnjena s krvjo, ki se je v poško-dovanec v znatni meri izlivala tudi iz ust in nosa, je smrt nastopila bolj vsled zadu-šenja kakor vsled izkrvavitve ter je le-talni izid znatno pospešila zgoraj označe-na konstitucijska notranjši organov.

Iz teh sodnih zdravniških ugotovitev pa sledi neovrgljiv dokaz, da je baš ta po-škodba pljuč z nožem v neposredni vzročni zvezi s smrtno. Domneva izvedencev, da bi takojšnja zdravniška pomoč verjetno mogla preprečiti smrt, je za kazensko od-govornost krivcev povsem neodločena, ker je storilec pač niso preskrbeli, napadeni akademiki pa za usodo svojega tovariša niti prav vedeli niso. Sploh pa je taka do-mneva zdravnikov problematične vrednosti.

Na osnovi izpovedi obtožencev in kot priče zaslišanih ljubljanskih akademikov dokazuje nato obtožnica podrobno, da pred-stavlja spopad pri Prihovi v smislu kazens-kega zakona dogovorjen komplot obdol-žencev, pri čemer ni treba posebej raai-skovati, kaj je eden ali drugi posamezni obdolženec storil. Obdolženci so morali ve-deti, da ogrožajo v drvečem avtomobilu več oseb. Zato so tudi za smrtno poškodbo Rudolfa Dolinarja soogovorni vsi udele-ženci, čeprav Dugina Viktor priznava, da ga je ranil z nožem on.

Končno obtožnica predlaga, naj se zaletiti pet prič, izpovedi ostalih prič pa se lahko samo prečitajo.

Zasliševanje obtožencev

Po prečitavanju obtožnice je dr. Hrašovec predlagal, naj sodišče pokliče dva zdrav-nika izvedenca iz Celja, ki naj izjavita, ali je bila poškodba pokojnega Dolinarja smrtna ali ne. Na predlog dravnega to-žilca dr. Rusa je sodišče odredilo kot iz-vedenca primarija dr. Steinfeldera in dr. Breganta.

Sledilo je zasliševanje obtožencev. Prvi je bil zaslišan Milan Orožen. Izpovedal je, da je bil o priliki obiska predsednika Petra Živkoviča v Ljubljani napaden od demon-stratorov. Pozneje se je odpeljal s Živko-vičem spremstvom v Maribor in se ude-ležil zborovanja v hotelu »Orel«. Ob pri-hodu se je sestel s kolegi Albertom He-ricem, Ivanom Goriškom in Zlatko Zimi-čevom, s katerimi je bil ves čas do svojega odhoda iz Maribora v družbi.

Ko je stopil po zborovanju za trenotek na cesto, je opazil mariborskega podžupa-na Zebota, ki je kričal: »Fakini, le peljite se čez državni most! Banda, mi vam bomo že pokazali!«. Obvestil je o tem takoj go-spode od vodstva JNS in omenil, da po-litika ni reagirala na Zebotove vzklike. Iz-javil je mnenje, da bi bilo treba takoj sa-sesti državni most. Nekdo izmed družbe je rekel, da bi bilo treba razrezati gume na kolesih klerikalnih avtobusov, ki bodo pri-

šli iz Ljubljane. Orožen je nato odšel v Konjice, kjer se je udeležil sestanka JNS. Tam so policija in orožniki preprečili na-pad klerikalcev na nacionaliste. Ob 17.30 se je Orožen s spremstvom vrnil v Celje. Ko je stopil iz Celjskega doma k avto-mobilu po svoj kovčeg, se je tam pojavil policijski agent Stanko Rojnik, ki je na njegovo vprašanje povedal, kako je bilo v Konjicah. Orožen je tudi izjavil, da klerikalnih akademikov ne bo v Celje, ker bodo zadržani, ni pa rekel, da bo prišlo do spo-pada, ker mu o tem ni bilo nič znanega. Dalje je Orožen izjavil, da se je z Rejo in ostalimi obtoženci seznanil šele v poliet-skih zaporih.

Sledilo je zasliševanje obožencega Neu-wirta.

S španskih bojišč Poizkus zastrupljenja generala de Llana

Gibraltar, 28. julija. g. Tukaj so razir-jene vesti, da so trije zdravniki v Sevilli, ki so simpatizirali z valencijsko vlado, pred kratkim poizkusili zastrupiti generala Quipea de Llana. Čeprav držijo vso stvar v strogi tajnosti, se je vendarle zvedelo, da so bili zdravniki aretirani, obsojeni na smrt in že justifikirani.

Zamenjava ujetnikov

Marseille, 28. julija. AA. V tujaknje pri-stanišče je prišel veliki prekomorski par-nik »Imeria« s 379 španskimi begunci. Med njimi je šest švicarskih letalcev, ki jih bo- do z dvema nemškima in štirimi italijan-skimi vred zamenjali za ujetnike generala Franca.

Ustavljena angleška ladja

London, 28. julija. AA. Nacionalna kri-zarka »Ciudad de Valencia« je v španski vohov v bližini Gijona ustavila angleški 2.500-tonski parnik in ga odvlela v prista-nišče Ferol. To je že tretja angleška ladja, ki so jo nacionalisti v juliju ustavili v špa-nskih vodah.

Predsednik baskovske vlade v Parizu

Toulouse, 28. julija. AA. Predsednik ba-skovske vlade Aguirre je z letalom odpo-toval v Pariz.

Vremenske nepravilne v Avstriji

Dunaj, 28. julija. br. Vreme poslednjih dni je v Avstriji prizadelo veliko škodo. O ve-likih vremenskih katastrofah poročajo na-stiti iz Južne Tirolske. V dolni reke Eisacka so bile huje poplave. Z gora se je utrgala velika skala, ki je padla na neko hišo in jo podrla. Pri tem je bila neka ženska ubi- ta. V Pusturški dolini je več vasi pod vo-do. Med Brunekom in Sandom je zasedli zemeljski planov pretrgana proga elektri-čne železnice.

Poostreno nadzorstvo nad nemškimi vorskimi listi

Berlin, 28. julija. g. Vojska vseh listov je bila v smislu zakona o ureduhkih po-glasena za politične. Zaprta tega bo velik del katoliških cerkvenih listov podvržen po-sebnim omejitvam ter jih bodo smeli pre-jevati samo novinarji, ki so bili sprejeti v državno zvezo nemškega tiska.

Stavka

v pariskih klaviristih

Pariz, 28. julija. g. Delavci pariskih klav-iristov so sklenili stopiti v stavko. Poslva k stavki se je odzvalo desetdeset oboistov delavcev departamenta Seine.

Ruski znanstveniki v nevarnosti

London, 28. julija. o. »Daily Express« pe-roča, da je zaradi dolgega in visoke tem-pe-rature tabojskih ruskih znanstvenikov na Severnem tečaju v zelo težavem položaju. Rusi mongjo od časa do časa stati do kolena v roci pri svojih instrumentih. Rusna tuga je ogromna, kotna plošča, na kateri tamaj svoje tabojske.

Avtomobilska nesreda

Kentake vojvodinje

London, 28. julija. p. Kentake vojvodin-je se je pripetila avtomobilska nesreda, ko je potovala v mesto angleško letovišče s svo-jimi otocli. Avtomobil je treli v neki za-sebni avtomobil. Čeprav se je močno po-skočeval, so vojvodinji in otrokom ni nič prepetilo. Avtomobil so zamenjali z novim vozom, neker je nadaljevala svojo pot.

Nevarnost stavke v Lodzu

Varsava, 28. julija. AA. Zastopniki de-lavcev posameznih industrijskih podjetij v Lodzu so odločili, da se objave stavke od-godi do obdobja razsodišča, ki ga je ime-novano ministvo za socialno politiko.

Smrt angleškega admirala

London, 28. julija. w. Umril je angleški admiral dr. Jameson Andrew Gough-Cal-thous, star 78 let.

Borzna poročila

Carib, 28. julija. Beograd 10.— Paris 16.30. London 21.05. New York 20.50. Bru-selj 20.50. Milan 22.12. Amsterdam 24.30. Berlin 17.30. Dunaj 22.55. Praga 16.35. Var-šava 20.40. Belfast 20.55.

Ruski svetovni rekord v poletu na daljavo

Ugotovitve ameriške tehnične komisije — Pregled dose-
danjih letalskih rekordov o poletih na daljavo

Ruski letalci, pilot polkovnik Gromov, major Jumašev in inž. Danilin, ki so v ponedeljek 12. t. m. ob 1.23 srednjeevropskega časa zapustili Moskvo in leteli preko Severnega tečaja ter po 62 urah 7 minutah nepretrganega letenja pristali v sredo ob 15.30 sr. ev. v San Jacinto, južno od Los Angelesa, so dosegli, kakor smo že javili, nov svetovni rekord na daljavo. V Ameriki je posebna tehnična komisija pregledala aparate in je te dni protokolarčno ugotovila, da so Rusi prekosili svetovni rekord Codosa in Rossija, ki sta ga dosegla na Bleriotovem enokrillniku »Joseph Le Brix« od 5. do 7. avgusta 1933, za skoraj 1700 km in da znaša sedanjí rekord 10.800 km. V zapisniku stoji, da so Rusi uporabili za svoj polet enokrillnik s krili pod trupom tipa Ant 25 z 12 cilindričnim motorjem, ki ima 900 konjskih sil in ki lahko sprejme 8000 l goriva ter ima akcijski radij skoraj 11.000 km.

Zanimiv je pregled razvoja svetovnih rekordov na daljavo od 1. 1926:

Dne 14. in 15. julija 1. 1926 sta Francoza Girier in Doldilly preletela 4715 km od Pariza do Omska v Sibiriji. Dne 1. in 2. septembra istega leta sta nato Francoza Challe in Weiser letela od Pariza do Bender Abbasa, 5170 km daleč. Tudi naslednji rekord je ostal pri Francozih. Costes in Rignot sta 29. oktobra istega leta startala v Parizu in pristala po 32 urah naslednjega dne v Jasku v Perziji (5500 km).

Naslednje leto je romal rekord v Ameriko. Slavní Charles Lindbergh je od 20. do 21. maja preletel 5850 km dolgo pot od Newyorka do Pariza v 33 urah 26 minutah. Kmalu nato sta ga

prekosila Američana Chamberlin in Levine, ki sta letela v dneh od 4. do 6. junija od Newyorka do Eislebna v Nemčiji in potrebovala za 6283 km dolgo pot 42 ur 26 minut.

Naslednje leto je svetovni rekord romal v Italijo. Ferrarin in Del Prete sta 3. julija odletela iz Rima in po 51 urah 15 minutah pristala 5. julija v Natalu (7163 km).

Komaj leto dni sta se veselila svojega uspeha. Costes je namreč 27. septembra 1. 1929 s tovarišem Bellontem ponovno poizkusil srečo in je uspel. Letela sta iz Pariza nepretrgoma 51 ur 9 minut in se spustila v Cicikarju v Mandžuriji ter preletela 7905 km. Rekord je držal 2 leti.

Od 28. do 30. julija 1. 1931 sta Američana Boardman in Orlando v rekordnem času 49 ur 14 minut preletela 8065 km od Newyorka do Carigrada.

Tudi Angleži niso hoteli ostati praznih rok. Dne 6. februarja 1933 sta se v Londonu dvignila Gayford in Nicholles ter se po 52 urah 45 minutah spustila po 8544 km dolgem letu v Wal-fischbaju v jugozapadni Afriki.

Še istega leta je neugnani Codos v družbi z Rossijem odpotoval v Ameriko, da bi zaradi ugodnejših atmosferskih razmer tvegala rekordni polet iz Newyorka in prekosil Angleža. Dne 5. avgusta sta se dvignila in v 55 urah 33 minutah preletela 9104 km ter pristala v Rajaku v Siriji.

Najnovejši rekord pa so dosegli od 12. do 14. t. m. Gromov, Jumašev in Danilin na progi Moskva—Severni tečaj—San Jacinto (Kalifornija), ko so preleteli 10.800 km dolgo progo v 62 urah 7 minutah.

SLAVNA 29. ARMADA

Do prvega spopada japonskih čet s kitajskimi je prišlo pred Peipingom v okrožju posadke slavne 29. armade, ki uživa iz-
ma časa junaških bojev proti Japoncem

Japonski cesar

pomorskim četam v šanghaj vprav le-
gendarni sloves. Na čelu te armade je
general Sungcheuan, stari bojovnik in slo-
viti vojaški strokovnjak, ki je bil tudi
Cankajškov učitelj. Sungcheuana Kitajci
imenujejo »Tiger«. Nespravljen, vprav fa-
natičen sovražnik Japoncev je in njego-
vemu vplivu je treba pripisovati uspehe
Cankajškovi prizadevanj za ustvaritev
enotne, zedinjene kitajske narodne fronte
proti Japoncem. Tej fronti se je pridružila
tudi kitajska komunistična armada.

IN JAPONCI

Nedvomno je japonska armada glede na
svoje izvežbanost, sijajno opremo in brez-
pogojno vdanost vojaštvu oficirjem in mi-
kadu najboljše na Daljnem vzhodu. Kljub
temu pa Japoncem ne bo tako lahko pod-
vreči si vso, zdaj zedinjeno Kitajsko. Ja-
ponci morajo računati predvsem s prevo-
som svojih čet na bojišče, kar je zvezano
z velikimi težkočami in že na poti bi Ja-
ponci trčili na številne sovražnike, medtem
ko bi se Kitajci na svoji zemlji bojevali
z vsiljivimi tlačitelji za osvoboditve svoje
domovine s pravim fanatizmom. Rezerve
vojaštva prostrane Kitajske so pa neizčr-
ne tudi v permanentnih vojnah.

Zato je zelo nezanesljivo, kakšen bi bil
izid vojne med Kitajci in Japonci. Pyrrhova
zmaga pa bi pomenila za Japonce konec
sanj o svetovni vladi, kajti Japonska bi
bila po nji tako oslabiljena gospodarsko in
vojaško, da bi si ne mogla več tako kmalu
opomoči.

Sovjeti podpirajo materinstvo

Sovjetska Rusija se je prva začela bo-
riti proti zastarelim rodbinskim vezem in
nastopila je z ukrepi, ki bi morali roditi
zelo težke posledice. Število rojstev bi bilo
začelo močno padati, da se niso nazoru v
Rusiji temeljito izpremenili tudi glede dru-
žine, zlasti pa materinstva. Družina in ma-
terinstvo sta dobila končno v javnem živ-
ljenju še večje priznanje, kakor ga imata
v drugih državah. V ruskem državnem
računu se je pojavila lani že nova postavka
vladne podpore materam, ki imajo več
otrok. Moskovska »Pravda« je oni dan
poročala, da bodo dosegle te podpore letos
nad eno milijardo rubljev.

Blizu 300.000 ruskih mater dobiva zdaj
od države podpore od 2.000 do 5.000 rub-
ljev. »Pravda« poroča, da naraščajo podpo-
re materam od meseca do meseca in zani-
mivo je, da jih gre največ na kmete. Vidi-
mo torej, da se Rusija glede naraščanja ne
razlikuje od drugih držav, saj imajo tudi
tam največ otrok kmetje.

V skladišču premoga

— Sakra, košček premoga mi je padel
v oko!
— To ni nič hudega, pri toliki množini
premoga to ne prihaja v poštev.

ZDRAVNIŠKI RIGOROZ

— Gospod kandidat, v porodnišnici so
zamenjali dva novorojenčka. Očeta zahte-
vata, da najdeta vsakemu njegovega otro-
ka. Kako storite to?

— Gospod profesor, ali je točno, da sta
bila novorojenčka zamenjana?

— Saj sem vam že rekel, da sta bila.

— Torej ju zamenjam še enkrat.

Napredek

— No, kako kaj napreduje vaš sin?

— Imenitno. Prej je nosil obleke po me-
ni, zdaj jih pa nosim ja po njem.

Moč nemške vojske v miru

Nemška vojska šteje že milijon mož

Od 1. novembra ima Nemčija pod
orožjem 3 letnike. Cenijo, da vsak teh
letnikov dá nemški armadi povprečno
350.000 mož. Najmočnejša sta letnika
1914 in 1915 izmed vseh doslej vpokli-
canih. Letnik 1914 je dal 465.000 mož.
K tem okrog 700.000 vojakov splošne-
ga vpisa je treba prišteti še 280.000 po-
kloničih, stalnih vojakov; med njimi je
okrog 36.000 oficirjev. Ostanek tvori
moštvo z daljšo službeno dobo iz vrst
strokovnjakov in podoficirjev, ki so
dolžni služiti 12 let. Nemška armada
torej šteje milijon mož.

Dva nova armadna zbora

Organizacijski okvir nemške oboro-
žene moči, določen z zakoni predlan-
skim, 12 armadnih zborov in 36 divi-
zij pehote, je že sedaj znatno prekora-
čen. Bil je ustanovljen 13. armadni
zbor, ki ima generalno poveljstvo v
Karlsruhe; nemško armado je pa še
okrepil 14. armadni zbor, čigar štab je
v Kölnu. Zaradi tega je bilo razčlenje-
no tudi vrhovno poveljstvo armade, ki
se je doslej delilo na 3 centre, na štiri
poveljstva. Sedaj ima Nemčija 41 po-
polnih in 7 dopolnjujočih se divizij pe-
hote, 4 motorne divizije (tanki), 2 di-
vizije konjenikov, eno samostojno ko-
njeniško brigado, gorsko brigado in še
vrsto drugih oddelkov.

Organizacija armade

Normalni tip razčlenjene nemške ar-
made je divizija, ki se ne deli na bri-
gade. V diviziji so zastopane vse vrste
orožja, tudi letalstvo in tehnični od-
delki. Divizija sestoji iz treh polkov
pehote, treh rezervnih, tako zvanih IV.
bataljonov (po eden izmed njih je pri
vsakem pehotnem polku in služi za
podlago novih polkov), iz treh tako
zvanih E bataljonov (tudi od teh je

eden pri vsakem pehotnem polku kot
četa za vezbanje), treh pehotnih top-
niških čet (po ena pri vsakem polku)
in končno še iz treh motoriziranih čet,
ki so prav tako dodeljene k pehotnim
polkom. Razen tega tvorijo divizijo:
2 polka artiljerije, 2 E bateriji, odde-
lek za opazovanje (baterija za merje-
nje zvoka in svetlobe in baterija za
razsvetljevanje z žarometi).

Tako zvane divizijske trupe, enote
podrejene torej direktno divizijskemu
poveljstvu, so: pionirski bataljon, po-
ročevalski oddelki, prehranjevalni od-
delki (tren), poizvedovalni oddelki
(povsem motorizirani), tudi povsem
motoriziran oddelki za obrambo tan-
kov, sanitetni oddelki, skupina letal-
cev, 24 lahkih tankov, razdeljena na
razne enote, in 110 tovornih avtomo-
bilov.

Reorganizirana divizija močnejša

Moč tako organizirane divizije je
zdaj mnogo večja kakor divizije v sve-
tovni vojni. Divizija lahko postavi v
boj 3000 pušk pehote, 243 lahkih stroj-
nic in 108 teških. K temu je še treba
prišteti okrog 25 težkih in posebno sil-
nih strojin za obrambo pred letalski-
mi napadi. Nadalje ima divizija nad
20 lahkih »havbic« (10,5 cm), 28 tež-
kih havbic (15 cm), 4 topiče (21 cm)
in 52 topov (7,5 in 7,7 cm). 36 topov
je dodeljenih pehoti, ki ima razen te-
ga še 18 metalcev min. K vsaki diviziji
je navadno dodeljeno mnogo težkega
topništva. Celotna nemška armada ge-
nerala v. Büllowa, ki ji je pripadla
glavna naloga v ofenzivi na zapadni
fronti 1. 1914, je imela 14 teških bate-
rij, med tem ko jih ima sedaj vsaka
posamezna divizija 9!

Kje je največ radioaparatorov

Tudi za Marconija velja prepoved:
Nemo propheta in patria. Marconi je
bil »napol Italijan«, kajti njegova ma-
ti je bila Irka; lahko pa rečemo, da je
pripadal bolj anglosaksonski državi,
kajti relativno in absolutno je največ
radijskih poslušalcev v Ameriki in An-
gliji, kakor tudi v drugih anglosakson-
skih deželah. Čudno je, da je v Italiji
— če se oziramo le na velike države
— najmanj radijskih sprejemnikov.

Z Marconijevim imenom je zveza-
na brezžična telegrafija že 40 let. Že
na bolonjski univerzi se je Marconi
začel posvečati znanstvenim poizku-
som pri študiju Maxwellovih in Her-
tzovih zakonov o razmerju med elek-
trično in magnetično energijo. Že kot
21-letnemu študentu se mu je posreči-
lo izkoristiti izsledke znamenitih uče-
njakov v tej stroki.

L. 1895 je dosegel prvi uspeh s pre-
našanjem električnih signalov na kraj-
šo razdaljo v Bologni. L. 1896 je odšel
v Anglijo, kjer si je dal patentirati
prvo sestavo brezžične telegrafije in
— anteno. L. 1899 se mu je posreči-
lo stopiti v zvezo s pomočjo brezžičnega
brzjava med Anglijo in Francijo. L.
1901 je že brzjavil čez ocean na raz-
daljo 3300 km. Kot najznamenitejši
utemeljitelj brezžične telegrafije je bil
L. 1909 odlikovan z Nobelovo nagrado
za fiziko. L. 1918 je odposlal prvi brez-
žični brzjav iz Anglije v Avstralijo.

Mimogrede naj omenimo, da je bil
Marconi l. 1919 imenovan za senatorja
in člana italijanske delegacije na
mirovni konferenci.

Izsledkov in pobud Marconijevega
duha se je kmalu polastila tehnika vsa-
ga sveta ter je njegove izume kmalu
izpopolnila. Najbolj so pa znali Mar-
conijeve izsledke izkoristiti Angleži v
vseh anglosaksonskih deželah. Mar-
conijeva družba v Londonu je od l. 1922
zgradila veliko radijsko industrijo, ki
se je razmahnila tudi v drugih drža-
vah.

Letos je v uporabi radijskih spre-
jemnikov v Ameriki 22 milijonov, v

Angliji 7 milijonov, Nemčiji 7 m., Ru-
siji 3 mil., na Japonskem 2,5 mil., v
Franciji 2 mil., v CSR 928.000 in v Ita-
liji 500.000. Torej je celo na Češkoslo-
vaškem mnogo več radijskih poslušal-
cev kakor v Italiji. En radijski aparat
odpade v Ameriki na 6 prebivalcev, v
Angliji na 7, v Nemčiji na 11, v Bel-
giji na 14, v CSR na 21, v Franciji na
24, na Madžarskem na 25, na Poljskem
na 86 in v Italiji na 95 prebivalcev. To
pač dokazuje, da Marconi ni bil v Ita-
liji »prerok«.

Avtomobilizem v Ameriki

Po uradni statistiki je bilo lani v Ame-
riki izdanih 28.221.291 soferških izkaznic.
To je največje število v zgodovini Ame-
rike. Prejšnji rekord je dosegla Amerika l.
1930, ko je bilo izdanih 26.545.281 sofer-
ških izkaznic. V letih 1930 do 1933 je pa-
dlo število registriranih avtomobilov v
Ameriki skoraj za tri milijone. Če uposte-
vamo, da pride v Ameriki na 128 milijonov
prebivalcev nad 28.000.000 avtomobilov, vi-
dimo, da pride en avto že na pilih 5 pre-
bivalcev. Pri tem so pa vsi tudi otroci,
stari ljudje in tisti, ki sofarati sploh ne
znajo.

Lani je dobila ameriška država blaga-
na na prispevkih za soferške izkaznice
359.484.000 dolarjev. Državni davek na
bencin je pa vzgel 691.420.000 dolarjev. Fe-
deralni davek od bencina, uveden leta
1932, je vzgel administraciji v Washingto-
nu 186.321.000 dolarjev.

Radioprogram

Četrtek, 29. julija
12: Opera glasba (plošče). — 12:45: Vre-
me, poročila. — 13: Čas, spored, obvesti-
la. — 13:15: Odlomki iz zvočnih filmov
(plošče). — 14: Vreme, borza. — 19: Čas:
vreme, poročila, spored, obvestila. — 19:30:
Nac. ura: Savez Sokola kraljevine Jugosla-
vije. — 19:50: 10 minut zabave. — 20:
Foster: Melodije z juga, valček (ork.). —
20:10: Slovenska za Slovenec (g. dr. Ru-
dolfo Kolarič). — 20:30: Koncert sprevov in
dvospevov: gg. Jože Gostič in Marjan Rus.
Vines plošče. — 22: Čas, vreme, poroči-
la, spored. — 22:15: Trio mandolin (gg.
Antunovič Privšek, Haršlag). — Konec ob
23. uri.

Ali bi Japonci premagali Kitajce?

Kitajska armada ni samo dobro izvežbana, temveč tudi
oborožena z najmodernejšim orožjem

V Evropi navadno govorimo o Kitajcih
samo zaničljivo in zlasti se posmehujemo
kitajski armadi. Toda Kitajska je še zelo
daleč od Evrope, čeprav dandanes že letajo
letala brez prestanka iz Rusije v Ameriko.
O Kitajski vemo zelo malo in zato pač
ljudje ne morejo dobro razumeti zadnjega
spora med Japonci in Kitajci. Prav tako
ljudje napačno presojaajo japonsko bojevi-
tost, saj ne vedo nič določenega o japons-
skih razmerah. Japonske svetovna vojna
ni zadovoljila v njenih imperialističnih
stremeljenjih. Že od svetovne vojne vlad-
na na Japonskem ostro nasprotje med politiko
suhozemne in politiko pomorske vojske.

NE SOGLASAJO, KAKO BI BIL TREBA PODJARMITI KITAJSKO

Armadni krogi zagovarjajo nazor, da
mora biti za preobljudo Japonsko nujno
potrebna ekspanzija vodena na suhem, in
sicer od Koreje čez Kina do Mongolije in
Sibirije, ki sta zdaj pod sovjetskimi vpli-
vom. Voditi jo morajo japonske mornarice pa
trde, da si Japonska ne bo mogla nikdar
podvreči Kitajske tako, da bi lahko to og-
romno prostranstvo gospodarsko izkoristi-
la in tudi ne, da bi za zavajevala japonskim
kmetom zemljo. Japonci bi ne mogli koloni-
zirati Kitajske že zaradi kitajskega pod-
nebnja, ki ga Japonci ne morejo stalno pre-
našati. Zato pomorski krogi zagovarjajo
takšno politiko, ki bi odlikovala japonsko
cesarstvo kot zaščitnika vzhodnih narodov,
ki so po krvi v sorodu z Japonci.

ZA OBLAST NAD JUŽNIM MORJEM

Gre torej za to, da bi si Japonska pri-
dobila gospodarsko in duševno nadvlado
nad vsem Južnim morjem, malajskimi drža-
vami in vzhodnim indijskim otočjem.
Takšna politika pa seveda mora kmalu pri-
vesti Japonsko do konflikta z Združenimi
državami Amerike in Anglijo, cesar se pa
Japonci dobro zavedajo. Vedo pač, da bi
bila vojna Amerike in Anglije z Japonsko
zelo težka, medtem ko bi bila za Japonsko
v primeri s težkočami nasprotnikov lahka.

KATERI NAZOR BO PRODRL?

Zdaj se zdi, da je vsaj za nekaj časa
prodril nazor japonske armade kakor ka-
žejo dogodki zadnjega časa; premestitev
japonske kvantunske armade do Peipinga,
prevoz 5. divizije in mobilizacija 10., vse to
dokazuje, da armada v nasprotju z urad-
nim proglasom išče vojne zapletitve. Se-
veda je treba še računati za možnostjo, da
bo peipinski konflikt poravnal — ne glede
na spopade in žrtve — po diplomatskem
posredovanju, kakor je bil že spravljen z
dnevnega reda napad Japoncev na Šang-
haj. Vendar je velika nevarnost, da izbruh-
ne na Daljnem vzhodu vojni požar, ki ga
ne bo mogoče zadušiti in ki se lahko zelo
razširi.

KDO BO ZMAGAL?

In pojavlja se vprašanje: Kdo bo zma-
gal, če pride do vojne, ali je kitajska ar-
mada res tako slaba? Večina Evropevc
bi odgovorila na to vprašanje brez pomišlja-
nja: Japonci! Kitajska armada v resnici
ne uživa dobrega slovesa, vendar po krivi-
ci, kajti na Kitajskem se je marsikaj spre-
menilo od 1. 1928. Tedaj še ni bilo enotne
kitajske armade. Gospodarilo je nešteto
»generalov« na čelu najetih hord, oborože-
nih s palicami. Toda v zadnjih 9 letih je
maršal Cankajšek ustvaril močno kitajsko
armado. Pomagali so mu evropski vojni
strokovnjaki. Med njimi je bil tudi nemški
general von Seeckt. Reforma kitajske ar-
made je bila izvedena vzporedno s politič-
no reorganizacijo Kitajske. Zdaj ni kitaj-
ska armada le dobro izvežbana po načelih
modernih držav, temveč tudi oborožena z
najmodernejšim orožjem. Zlasti vsega upo-
števanja vredno je kitajsko letalstvo. Po-
zabiti tudi ne smemo, da je kitajski vojak
izredno dober letalec. Kitajci se zelo hitro
naučijo letenja in kitajski letalci imajo naj-
boljše šolo evropskih instruktorjev, zlasti
Italijanov. Že več mesecev je Kitajska naj-
boljši odjemalec angleških letalskih mo-
torjev in celih letal. Toda tudi kitajska voj-
na industrija je na precejšnji višini, saj že
izdelujejo topove, puške in municijo.

Andre Armandy:

Princesa Symianova

Čez nekaj časa se je pot pri znamenju razde-
lila. To ni moglo poučiti Brancelina, nasprotno,
še povečalo je njegovo oklevanje. Znamenje je
kazalo na cesto desno v sotesko de la Sainte-
Baume in na grič du Saint-Pilon, na levo pa k
prelazu du Grenouiller. Ta imena mu niso nič
esar povedala. Ustavil je in pogledal pot pred se-
boj. Sledovi pnevmatik so vodili na levo. Ustavil
je motor in se zagledal v noč. Komaj je še slišal
iz velike daljave bučanje avtomobila pred seboj.
Ni bilo dvoma, da je Stašin šofer dobro poznal to
pot in da ga je bil izdatno prehitel.

Brancelin je krenil naprej, toda gojiti ni nobe-
nega upanja več, da bi dosegel svoj cilj. Zdaj se
je cesta spuščala med griči, poraščenimi z drev-
jem. Zdaj pa zdaj so reflektorji posvetili na li-
vado ali polje. Tu pa tam so šumeli vodopadi pod
naravnimi mostovi, splitenimi iz debel podrtih
dreves. Še nekaj ovinkov in Robert je prispel do
večje reke, tekoče po dolini. S širokimi kamni
tlačkana cesta je vodila čez reko na drugi breg.
Robert je krenil po nji.

49

Cesta se je jela zopet dvigati. Vrh klanca je
stalo novo znamenje: na desno Georges du Malin-
fernet, na levo cesta v Gratadis. Kamenita in
suha tla niso kazala nobenih sledov. Robert je
ustavil motor in nastala je grobna tišina. Kaj sto-
riti?

Le kdaj me je tako prehitela, da ne slišim več
njene avtomobila? — je pomislil Robert ves obu-
pan.

Že je hotel opustiti zasledovanje. Toda na ozki
cesti ni mogel obrniti in zato je moral voziti na-
prej. S fatalizmom hazarderja je vzel iz žepa ko-
vanec; cifra — levo mož — desno.

Bil je mož. Toda Robert je nalašč zavil na levo.
Kmalu je zasledil med drevjem obrise strehe.
V svitu žarometov je razločil hošico, pred njo pa
vrtiček. Nad vrati je bilo napisano: Gratadiska
logarska hiša.

Brez odvečanja je potrkal. Odpri mi je logar,
bos in v srajci, toda s čepico na glavi in ves zaspan.
Videč pred svojo hišico avto, je počil v smeh.

— Zašel sem, — je priznal Brancelin.

— Saj se vam ne čudim, gospod.

— Saj se vam ne čudim, gospod. Kam ste na-
menjeni?

— Tega niti sam ne vem.

Logar se je smeje ozrl na njegov smoking.

— Posrečen večer, — je dejal — malo šampan-
ja, potreba nadihati se svežega zraka, kaj ne? Od-
kod prihajate?

— Iz Nizze.

Logar se je zdrnil.

— Iz Nizze? Tristo vragov! To ste pa daleč pri-
speli, dragi gospod.

— Kako daleč?

— Najmanj šestdeset kilometrov. Verjemite mi,
vrnite se naravnost v posteljo, časa imate še do-
volj.

— Kod naj pa krenem?

— Po najkrajši poti skozi Agay, tam prispete
do morja.

Pokazal mu je široko cesto, vodečo v dolino.

— Tu ne morete zaiti. Vozite vedno naravnost,
ob mimoznem gaju in pot vas pripelje pod želez-
niško progo. Tako prispete do kolodvora v Agay.
Tam pa vodi ravna cesta do Nizze. — Toda kreniti
morate levo, kajti desno bi prispeli v Saint Ra-
phael.

Brancelin mu je dal bankovec in sedel v avto.
Logar se mu je zahvalil.

— Čudna zabava je to voziti se ponoči z avto-
mobili po Esterelu, saj je ta cesta še podnevi vra-
tolomna, — se je pošalil.

Robert je postal pozornejši.

— Dejali ste z avtomobili. Kaj ste videli še kak-
avto?

— Videl ga nisem, pač pa stihal, vsaj zdelo se
mi je malo prej tako. Dremal sem že in tako ne
vem točno. Če so se peljali vaši prijatelji, so vo-
zili po isti cesti.

Ne da bi mu odgovoril je Brancelin znova
pognal svoj avto. Še dokaj dobra cesta je vodila

čez rečico, lesketajočo se v mesečini. Toda nobe-
nega mostu ni bilo čez njo, samo brv za pešce je
zagledal Robert.

Previdno je zavozil v strugo. Voda ni segala niti
do polovice koles. Na drugi strani se je cesta na-
daljevala. Jasnó je razločil sledove drugega avto-
mobila.

Torej je morala voziti po tej cesti, —